

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922

Věstník**č. 247****15. 8. 2022**

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů Praha slaví 100 let nepřetržité činnosti 1922–2022

Člověk se vzácně dožívá věku okolo sta let, náš v současné době nejstarší člen se na podzim dožije 92 let. I spolky to mají podobné, jen ty nejzdatnější vydrží i déle. Jsou to ty, které mají nosnou myšlenku a mají zapálené členy, které to baví a jsou ochotni obětovat část svého volného času i pro ostatní. Mezi ty „vytrvalce“ se řadí i Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů Praha.

Ve čtvrtek 26. června 2022 byla slavnostní vernisáž otevřena 55. výstava Spolku, jejímž hlavním mottem bylo 100. výročí jeho nepřetržité činnosti. Přibližně 70 pozvaných hostů zaplnilo hlavní skleník Botanické zahrady PŘF UK Na Slupi. Vernisáž zahájil sbor Pěveckého sdružení pražských učitelek pod vedením sbormistra Ivana Zelenky (člen SPKS), který po krátkém úvodu zapěl u nás nejznámější kaktusářskou píseň Chlupatý kaktus (autor E. F. Burian).

Vernisáž zahájil předseda Spolku Ivan Běťák, který uvítal návštěvníky a krátce zhodnotil aktuální situaci Spolku. Na předsedu navázal jednatel Lubomír Berka s pohledem do minulosti. Stručně shrnul historii Spolku v rámci uplynulých sta let a zdůraznil nejdůležitější data a události historie. Z uvedených údajů by však neměl ve věstníku chybět výčet jmen všech předsedů Spolku, kteří jeho chod udržovali v peripetích 20. století. O některých toho víme více, o některých bohužel nic, u některých známe jejich tváře, u několika z nich se nám nedochovala ani jedna fotografie. Jsou to předsedové Spolku v chronologickém pořadí: Jaromír Seidl, Václav Corvín, Miloš Horlivý, Emil Štraybl, Josef Mašín, Karel Salášek, Oldřich Polívka, Bořivoj Polanský, František Tišer, Karel Krpálek, Vojtěch Mareš, Josef Graulich, Rudolf Šubík, Josef Sladovník, Miroslav Voldan a Ivan Běťák. Je třeba se zmínit o tom, že naše stoletá nepřetržitá činnost z nás dělá nejdéle kontinuálně fungující kaktusářský spolek na světě. V Evropě existují spolky, které byly založeny dříve, ale svoji činnost přerušily v době 2. světové války, což se díky Františku Tišerovi a členům výboru v Praze nestalo.

Jako předěl před další oficiální částí vernisáže zazněl Bugatti step J. Ježka. Poté Ivan Běťák oficiálně ukončil svoji činnost ve funkci předsedy Spolku, kterou zastával 30 let od roku 1992. Následovalo udělení čestných ocenění Spolku, které z rukou jednatele převzali:

- titul čestný předseda Ivan Běťák, za dlouholeté vedení Spolku (1992–2022), jeho konsolidaci v 90. letech 20. století a aktivní činnost jako jednatel SČSPK, kde zastupoval nejen zájmy pražských členů, ale významně se zasloužil o jednotu všech československých pěstitelů kaktusů a sukulentů.
- titul čestný člen Vladislav Šedivý, dlouholetý archivář, který se zasloužil nejen o archiv, ale i o soustavné publikování historických údajů o Spolku, které doplnil o pohledy založené na nových zjištěních jím objevených v dosud neznámých materiálech, dále za dlouhodobou soustavnou publikační činnost v kaktusářských periodikách (časopis Kaktusy, Atlas kaktusů, Aztekia), kde působil nejen jako autor, ale i jako editor a korektor.
- titul čestný člen Vladislav Kašpar, za aktivní činnost ve výboru a více než 20 let trvající činnost při organizaci klubových výstav, které byly a jsou hojně navštěvovány veřejností.
- titul čestný člen Jaromír Seidl, zakladatel Spolku, organizátor a popularizátor pěstování kaktusů a sukulentů ve 20. letech 20. století v RČS. Je s podivem, že se tvůrci Spolku dostává takového ocenění teprve po stu letech jeho existence? A proto je nám ctí mu toto ocenění udělit.
- titul zasloužilý člen Václav Větvička, bývalý ředitel Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy
- titul zasloužilý člen Ladislav Pavlata, současný ředitel téže instituce. Oba obdrželi ocenění za trvalou podporu činnosti SPKS, v objektech zahrady Spolek využívá možnosti konání každoročních výstav a má zde umístěnou spolkovou knihovnu.

Po této části následovaly krátké projevy J. Vícha (předseda SČSPKS), L. Pavlaty (ředitel BZ) a R. Čecha (předseda Astrophytum Brno), ve kterých popřáli Spolku mnoho úspěchů do dalších let a oficiálně se rozloučili s Ivanem Běťákem jako s předsedou Spolku. Před ukončením oficiální části

jednatel a hospodářka Spolku poděkovali K. Halbichovi a V. Roubíčkoví za dlouholetou práci při přípravě a zajištění chodu výstav Spolku, oba se rozhodli s touto činností skončit po podzimní výstavě.

Oficiální část vernisáže ukončila skladba Ivana Zelenky Kaktusáři mají bál, opět v podání Pěveckého sdružení pražských učitelek.

Výbor Spolku děkuje všem, kteří se podíleli na přípravě programu vernisáže, na přípravě a chodu 55. spolkové výstavy.

Letošní výstava byla zaměřena na sté výročí nepřetržité činnosti Spolku. K. Halbich vytvořil koláž fotografií, které dokumentovaly jednotlivé etapy historie Spolku, mimo fotografie byla vystavena i „nejcennější“ kaktusářská ocenění – Zlatý Alberto. Na výstavu je zapůjčili jeho držitelé I. Běťák, J. Gratias. Třetí vystavený Zlatý Alberto pochází z pozůstalosti jeho dalšího laureáta M. Veverky. Stěny skleníku dozdobily zvětšeniny (100 x 60 cm) kvetoucích kaktusů, které pořídil K. Halbich. Výstavní část byla seskládána z expozic našich členů:

- organizátor výstavy Karel Halbich vystavoval velké sukulenty, ze kterých na první pohled zaujaly různé druhy rodu *Crassula*, např. *ovata* a *arborescens*. Jednalo se o staré a velmi pěkné rostliny.
- expozice Petra Pavelky představovala průřez sbírkou sukulentů, byly vystavovány opravdu velké exempláře, např. *Agave potatorum* cv. Kiss-hou-kan, *Ipomea lapidosa*, *Ficus petiolaris*, *Euphorbia viguieri*, kvetoucí *Pachypodium penciflorum*.
- Pavel Heřtus na výstavu přivezl dospělé rostliny, z nichž za zmínku stojí obrovské *Echinocactus grusonii*, *Melocactus rubispinus*, *Consolea rubescens*, *Ferocactus steinesii*.
- v expozici BZ se během výstavy prostřídal kvetoucí rostliny, z nichž mě v době návštěvy expozic zaujal *Thelocactus lophothele* subsp. *nidulans*.
- expozice Střední odborné školy Jarov, kterou naaranžoval Eduard Chvosta, zdařile zobrazovala pohled do skleníku kaktusáře z první republiky, včetně použitých hlíněných květináčů, zde mne zaujal exkluzivní exemplář *Haworthia pygmaea*.
- Vladimír Roubíček a Jiří Fejfar vystavovali expozici „Výsevy kaktusů“, v které ukázali semenáčky kaktusů v různém stáří a různých velikostech.
- Jaroslav Hušner představil expozic sukulentů se zimním růstem, viděli jsme expozici rostlin rodů *Tylecodon*, *Othonna* a *Pelargonium*.
- Tomáš Procházka, kustod skleníkových expozic BZ, vystavoval rostliny ze své vlastní sbírky, musel jsem mu závidět bezchybně vytrněné *Echinocereus longisetus* subsp. *delaetii*, *Lobivia pentlandii* a *ferox*.
- Jaroslav Bohata ze své sbírky přivezl rostliny rodů *Pachyphytum*, *Sedum* a *Echeveria*, a tak jsme měli možnost vidět málokdy vídané *Echeveria artropurpurea*, *cante* a *Graptopetalum amethystinum*.
- Daniel Haisel vystavil průřez rostlin ze své sbírky.

Karel Halbich svou koncepcí výstavy a vystavovanými exponáty nasadil následovníkům „vysokou laťku“, která se bude nesenadno překonávat. Výstava důstojně reprezentovala pražské kaktusáře v období oslav slavného výročí Spolku. Karle, děkujeme za tvé nasazení a tvůj čas, o který jsi obral manželku a vnoučata.

P.S. Fotografie z vernisáže a 55. výstavy si můžete prohlédnout na [www. stránkách Spolku](http://www.strankach.spolku.cz) nebo přímo na adrese https://dorik.rajce.idnes.cz/Jarni_vystava_kaktusu_a_sukulentu_2022_v_BZ_na_Slupi/

Karel Halbich
na své „poslední výstavě“

Vladislav Kašpar s manželkou

Ivan Běťák a Vladislav Šedivý

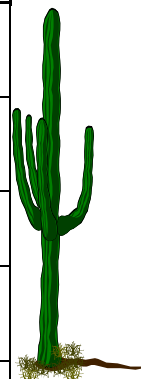
Václav Větvíčka a Ladislav Pavlata

1. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2022					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Srpen	30. 8.				
Září	8. – 17. 9. 2022 – Podzimní výstava				
		6. 9.	15. 9.	15. 9.	L. Kanca (Plzeň) – promítání filmu „Postřehy z pěstitelské praxe“
Říjen	4.10.	4.10.	20.10.	20.10.	Slavnostní schůze ke 100. výročí Spolku – přednáška D. Haisel + volební schůze
Listopad	1.11.	1.11.	24.11.	24.11.	J. Bohata – Mexiko
Prosinec	6.12.	6.12.	15.12.	15.12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, spolkový program

1.1 20. 10. 2022 – volební schůze Spolku!

Říjnová schůze Spolku bude věnována shrnutí stoleté historie nepřetržité činnosti, přednášku připravuje nový archivář Spolku D. Haisel.

Na počátku výroční schůze proběhnou volby výboru Spolku, je nutná postupná obměna výboru, stávající předseda Ivan Běťák oficiálně ukončil činnost na vernisáži výstavy (viz úvod tohoto Věstníku), někteří členové výbor opustili ze zdravotních důvodů, někteří již na věčnost.

Pokud má kdokoli zájem o práci ve výboru nebo nový výbor podpořit v provozních činnostech nutných pro zajištění zdárného chodu Spolku, ozvěte se prosím komukoli ze stávajících členů Výboru nebo přímo jednateli L. Berkovi (kontakt na konci Věstníku).

Prosíme o co největší účast, aby volební účast odpovídala váze a tradici Spolku.

Děkuji L. Berka

2.1 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>.

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každé první úterý v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a 3. čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

3. CO BYLO

3.1 Zdeněk Jiruše – Peru – 19. 5. 2022

Asi tři týdny po pražském Symposiu, kde Z. Janeba v náhradní přednášce přednášel o kaktusech peruánského pobřeží, jsme přivítali na Spolkové schůzi Zdeňka Jiruše, u kterého jsme měli

zamluvenou přednášku na téma Peru. Po dlouhé době jsme se sešli ve Velké geologické posluchárně, kde jsme zhlédli úplně jiné Peru.

Zdeněk přednášku koncipoval jako průřez jednotlivými vegetačními pásmy podle nadmořské výšky. Přednáška začala v sedlech hor, které oddělují amazonskou nížinu od pacifické oblasti, kde nadmořská výška dosahovala 4700–4800 m. Tuto oblast Zdeněk pro snazší orientaci nazval „horská“, v těchto nehostinných výškách z kaktusů nacházíme *Tephrocactus malyanus* (*Punotia lagopus*), *Lobivia maximiliana* a *Cumulopuntia ignescens*, která zasahuje až do výšky 4880 m. V oblasti „bramborová“ 3000–4700 m nad mořem, nazvané podle toho, že se v těchto výškách již pěstují brambory, se vyskytují zástupci rodu *Oroya* a *Matucana*. Oroye rostou na lukách, matukány vždy na skalnatých výchozech. Konkrétně jsme viděli stanoviště *Oroya baumannii*, *peruviana*, *depressa* a *subocculta*. Z rodu *Matucana* to byly *aurantiaca*, *haynei*, *herzogiana*, na amazonské straně hřebene *crinifera*, *hystrix*. Z dalších rostlin jsme viděli zástupce rodu *Lobivia*, *Oreocereus hendriksenianus*. Nižší položená oblast „kukuřičná“ byla situována do výšek mezi 2000 a 3000 m, oproti výše položeným oblastem je zde větší teplo, takže se zde setkáváme s větším množstvím kaktusů, jejichž výčet by přesáhl možnosti formátu příspěvku (pro zájemce můžeme nabídnout DVD s přednáškou). Z výše nevyskytujících se kaktusů jsme viděli první zástupce rodu *Melocactus*, a to konkrétně *peruvianus*, jehož horní hranice rozšíření je nadmořská výška 2000 m. Z této oblasti nám Zdeněk ukázal obrázky *Neowerdermannia*, *Erdisia*, *Arequipa*, *Oroya*, mimo kaktusy jsme viděli i zástupce sukulentní flóry *Peperomia* a *Jatropha*.

Na nejnižší přímořskou oblast se z časových důvodů již nedostalo. Peruánská kaktusová flóra je neuvěřitelně rozmanitá.

Děkujeme Zdeňkovi za krásné obrázky a odborný komentář, do kterého vložil své dlouholeté zkušenosti z mnoha návštěv Peru.

Na závěr si musím postesknout, přednášku sledovalo jen 30 skalních příznivců.

L. Berka

4. CO BUDE

4.1 Skochovice 2022 – 27. 8. 2022

V sobotu 27. srpna (na svátek svatého Otakara) proběhne ve Skochovicích u Vraného nad Vltavou osmé Setkání přátel sukulentů.

Sejdeme se tradičně v hasičské zbrojnici na konci jediné silnice – zabloudit nemůžete. Pokud přijedete vlakem, 120 metrů dojdete v doprovodu zkušených. V 8 hodin začíná prodej rostlin, v 9.15 přednášky:

- Roman Štarha: V jižní Tanzanii by chtěl žít každý
- Fanda Veselý: 99 crassul a jedno malé adro
- Tomáš Procházka: Kosmatce nejsou jen lithopsy a conophyta, paní Robinsonová

Řízky si z domova vozit nemusíte, čerstvá bohatá krmě bude zajištěna týmem Jany Malířové. Ani letos nebude chybět bohatá tombola, do které i vy můžete přinést sukulenty i jakékoli jiné cennosti.

Nejkrásnější rostlinu v sále zvolí předsedkyně Sekce pěstitelů sukulentů Radka Matulová.

Na dotazy rád odpoví Melichar Ota otakar.melichar@gmail.com

Ota M.

4.2. Podzimní výstava – 8. – 17. 9. 2022

Podzimní výstava je pokračováním jarní výstavy, i když ve zmenšené míře. Opět se zaměříme na naše stoleté výročí. Příprava výstavy proběhne v úterý 6. 9. 2022 od 12 do 16 hod. Návaz rostlin na výstavu a do prodeje rostlin se uskuteční ve středu 7. 9. 2022 od 8 do 16 hod. Odvoz rostlin z výstavy i prodeje proběhne v neděli 18. 9. 2022 od 9.30 do 15 hod.

Obracím se na naše členy: Nebojte se přinést 1 až 2 rostliny do výstavy a tak se pochlubit Vašimi výpěstky. Každý vystavující obdrží malý dárek.

Těším se na Vaše krásné rostliny.

Za výstavní kolektiv Karel Halbich.

Dotazy na email: karel.halbich@volny.cz nebo mob. 603 760 695

5. RŮZNÉ

5.1 Elektronická komunikace

V minulém Věstníku jsme se na vás obrátili s dotazem, zda byste měli zájem o těsnější kontakt mezi výborem Spolku a členy, a to pomocí emailového kontaktu. Celkově se mi přihlásilo celých 5 zájemců, takže si jejich adresy ukládám do adresáře a až se nám podaří získat alespoň několik desítek zájemců, tak se do toho pustíme.

L. Berka

5.2 Výročí Spolku

K jubileu Spolku vydáváme pamětní minci a Sborník. Každý z členů je v průběhu září obdrží poštou.

Mince bude ve volném prodeji na podzimní výstavě, prodejní cena činí 100,- Kč.

Sborník o rozsahu přibližně 100 stran sestavil Lubomír Berka ve spolupráci s renomovanými kaktusářskými historiky – Jiřím Vochozkou, Vladislavem Šedivým, Terezou Todorovou, doplněnými dalšími autory. Publikace dokumentuje pražskou kaktusářskou historii nejen za uplynulých sto let činnosti Spolku. Texty jsou doplněny bohatou obrazovou dokumentací, mnohdy obsahující dosud nepublikované fotografie. K tisku připravil Jiří Štembera.

Pro volný prodej je cena stanovena na 300,- Kč.

L. Berka

Príspevky do Věstníku pošlete na adresu:

jednatel SPKS: Ing. Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: berka.frailea@seznam.cz
<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>